

EL VALLÈS NOU

Periodic Regionalista

PREUS DE SUSCRIPCIÓ.
 ESPANYA, trimestre. . . . 1'50 Ptes.
 Número corrent, 10 céntims

Redacció i Administració:
 SANTA ELISABET N.º 6.

Annúncis a preus convencionals
 No s'admeten escrits sense firma

== La Agrícola Espanyola ==

Societat anònima de Segurs reunits, a cotisació fixa i graduada, legalment constituïda, de conformitat amb la vigent llei de 14 de Maig de 1908, i autoritzada per Reial ordre de 25 d'Abril de 1911, per a operar a tota Espanya, a quin efecte té fet el dipòsit que la esmentada llei prevé.

Capital social suscrit, 1.000.000 de Ptas. — Capital desembolsat, 325.000 Ptas.

Opera en els rams següents: **SEGUR** de cullites contra la pedregada. — **SEGUR** contra la mort i robo del bestiar caballar, boví i especial de tocinós i cabres. — Representant a GRANOLLERS: **Joan Piguillém** Plaça de la Constitució, 31. — Autoritzat per la Comissaria General de Seguros.

-- BANCO NACIONAL --

Compañía anónima de Seguros sobre enfermedades.

Fundada en 1906 y autorizada de R. O. por el MINISTERIO de FOMENTO.

Funciona bajo la inspección del Estado.

Tiene constituido el correspondiente depósito legal de garantía.

Cuenta con asegurados en todas las regiones de España y tiene establecidas Sub-Direcciones en las provincias de Alicante, Canarias, Badajoz, Baleares, Málaga, Murcia, Jaén y Granada, Tarragona, Salamanca, Sevilla y Huelva, Valencia y Castellón, Vitoria, etc.

Autorizado el contenido de este anuncio por la Comisaría General de Seguros

Para detalles a la Dirección: *Bailén, 130, pral., Barcelona*, o a nuestro Representante en esta D. **Pedro Novellas**, *calle de Alfonso IV, 20.*

M. COVARSI CIRURGIÀ-DENTISTA

Tractament de totes les en-	Curació del dolor de dents
fermetats del orgue dentari	sens recórrer a l'extracció
ses dependències : : :	en la majoria dels cassos :

CONSTRUCCIÓ DE TOTA CLASSE DE PESSES DENTADURES POSTISSES AMB OR, ALPACA, CAUCHO, ETC.

CLÍNICA A BARCELONA.—Baixa de Sant Pere, núms. 23 i 25, principal. *CONSULTA de 9 a 1 i 3 de a 7.*

CLÍNICA A GRANOLLERS.—Plaça de Perpinyà, 17, 2^{on}. - 2.ª. *CONSULTA tots els dijous de mercat de 9 a 1 i de 2 a 4.*

Mancomunitat Catalana

Catalunya ha recobrat la seva integritat política.

Després de dos segles de la pèrdua de les seves llibertats i després de ben aprop d'una centuria del esquarterament de Catalunya, aquesta se sent avui reintegrada.

Les quatre *provincies* que en l'ordre polític havían de considerarse extranyes entre sí, avui tornen a agermanarse responnent a l'unitat de l'ànima catalana i fins a les imposicions de la unitat regional que en determinats aspectes no s'ha atrevit a rompre l'Estat, ja que aquesta terra nostra continuaba sent una oficialment en lo que's refereix a l'administració de Justícia (Audiencia territorial), en lo eclesiàstic (Arquebisbat), en o militar (Capitanía General), com també s'ha conservat oficialment Catalunya com una regionalitat especial, en altres diferents assumptes.

Avui, després del jorn gloriós de la constitució de la Mancomunitat Catalana, del dia sis del mes actual data històrica d'aquell aconteixement, Catalunya es novament una i ademés real unitat política.

D.ª Dolors Fontseré i Castells DE ESTABANELL

morí en la vila de Centelles el dia 22 del passat mes de Mars a la edat de 65 anys havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica.

(A. C. S.)

Son espós Francisco Estabanell i Punfí, fills Salvador, Antoni, Aleix i Francisco, filles polítiques, Antonia Bardolet i Teresa de Riera, nets, germans, germanes, cunyats, cunyades, nebots, cosins i la rahó social «Estabanell i Pahisa, S. en C.» al recordar tan dolorosa perdua convidan als funerals que se celebrarán en la Iglesia parroquial de Centelles el pròxim dimecres dia 22 del actual a les nou del demañ.

Centelles 19 de Abril 1914.

El dol se dona per despedit.

Reunides totes les Diputacions provincials catalanes han constituït la suspirada Mancomunitat.

Modestes son les seves atribucions, però el seny, la perseverancia i la prudencia, serán virtuts que han de conquerirli noves funcions i mes amples i profundes empreses.

La Mancomunitat Catalana, es una realitat grand en esprit per ser la reincorporació de totes les nostres comarques en una familiar vida de tot Catalunya.

Es una realitat modesta per lo limitat de les seves atribucions.

Es una esperansa per a Catalunya desitjosa de preocuparse cada vegada mes intensament dels afers del govern públic.

Es un exemple i una esperansa per a les demás terres espanyoles, que estudiarán en la vida i desenrotlló de la nostra Mancomunitat, les ventatjes que pot reportar a tot Espanya la difusió del esprit regional, i del llas associador de les mancomunitats per virtut del qual, les regions, tornen a teixir la unitat espanyola.

Per la mancomunitat provincial s'agermanen les provincies que fins ara no teníen entre sí llas directe d'unió.

Per l'esprit mancomunista, reflorirà la unitat espanyola. Ja no serán germanes les provincies solsament per virtut de una general subordinació al Estat, sinó que, coordinades, abrassantse donarán calor d'estimació, perfum d'espontanietat a la reconstitució regional Espanyola, i amb ella a la revivificació de la Espanya regional històrica, fòndament de la futura Espanya.

L'obra está iniciada. Avant. Avui podem cridar ¡Visca Catalunya! ¡Visca la Mancomunitat Catalana!

Demá cridarém ¡Visca la Mancomunitat de totes les regions d'Espanya.

A don Enric Prat de la Riba

Per els vostres mereixements, per la vostra obra catalanament adoctrinadora, heu merescut l'alt honor de ser elegit President de la Mancomunitat Catalana.

La vostra mentalitat de mestre, avui se farà pràctica dirigit el nou organisme.

Foreu mestre, foreu doctrinari.

Avui sou governant, sou encarnació d'un poble.

L'honra que tot Catalunya vos ha tributat es un prestigi per al districte de Granollers Vich, del que son representant digníssim.

Nosaltres humils porta-veus de la opinió regionalista d'aquesta hermosa comarca vallesana, avui al felicitarvos efussivament, fem extensiva a la terra

del Vallés i a la Plana de Vich, la nostra entusiasta felicitació.

Es motiu de joia per a vos ser el primer president de la Mancomunitat Catalana. Es motiu d'orgull per al districte de Vich-Granollers, que un dels seus diputats provincials sigui la personificació de Catalunya en el moment en que Catalunya recobra la seva personalitat.

Felicitats a vos, a la nostra Comarca i a Catalunya.

Construcció del Nou Hospital Assil

Está ja firmada l'escriptura de compra dels terreners per a l'emplantament del Nou Hospital-Assil de Granollers.

La vinya que posseïa el Sr. Ramón Sobrevia a l'esquerra de la carretera de Cardedeu d'una superfície de més de tres quarteres, es ja propietat de la Junta de Reforma de Granollers i construcció del Nou Hospital-Assil.

L'arquitecte Sr. Miró i Gimbernau estigué aquí l'altre dia pera fer els treballs de medicació per a aixecar els plànols dels terreners comprats a fi d'estudiar l'emplantament dels nous edificis.

El propi arquitecte te ja bastant avansats els plànols definitius de les noves construccions, per a sobre ells basar el presupost de son cost, i fer els plec de condicions corresponents per anar a la adjudicació de les obres a fi de poguer comensarles lo mes prompte possible.

Com ja deiem en un nombre passat, un benefactor s'ha ofert a pagar l'edifici Hospital fins a un cost de 70.000 ptes., per altre part la suscripció oberta dona fins avui un total de 22.085 ptes. a les que deuen afeixirshi les 8.126'25 ptes., resultat de la Tómbola que's feu durant els dies de la Festa Major de 1911 i que la Junta de govern del actual Hospital i Assil ha traspasat a la de Construcció del Nou i que D. Miguel Blanxart ha entregat ja, haventse emplantat 6.250 ptes. per a la compra dels terreners del Sr. Sobrevia.

Pot doncs assegurar-se que Granollers no tardarà en veurer aixecar el tant desitjat edifici Hospital Assil.

Per a que pugua ferse prompte i rapidament es de nescessitat que com deiem fá pocs dies i no'ns cansarém de repetirho, tothom hi col·labori.

Convé fer un esforç per a reunir lo mes prompte possible els fondos suficients per a tota l'obra.

No convé de cap manera que un cop comensada tingués que paralisarse. Ni convé, ni creiem que els granollerins ho permetin.

¿Quin será el granollerí que en poc o en molt, segons les seves possibilitats no ajudi a la construcció del Nou Hospital-Assil que tanta falta'ns fá?

Tots tenen desitj d'ajudarhi. Sempre han sigut l'Hospital i l'Assil institucions per les que el poble de Granollers s'ha interessat i a les que ha demostrat un grand afecte.

Diguintha sino els donatius rebuts per a les dues últimes tómboles que a benefici de dits esta-

bliments benéfics se feren, i'l magnífic resultat que ambdues donaren.

Nosaltres, que creiem en el bon desitj que té tothom de volguer ajudar amb llurs donatius a la nova construcció, ens atrevim a proposar, per creuerho de resultats pràctics i positius, que al fer una suscripció popular, per a donar mes facilitat als donants que aixís ho desitjin, se iniciïn suscripcions mensuals per a durant un temps determinat, un any per exemple, doncs creiem que a pesar de tota la bona voluntat que tinguin, els que desitjan aportar llur esforç a la construcció del Nou Hospital-Assil, els ha de ser mes facil a molts donar una pesseta o un duro mensual que dotze pessetes o dotze duros en una sola vegada.

Preguem doncs a la Junta que ho tinga en compte. Al esposarho sols ens guía el desitj de veurer prompte realisada una obra per la qual havem treballat i continuarem treballant.

Dimecres se celebrarán a Centelles els funerals per l'ànima de donya Dolors Fontseré i Castells, esposa de D. Francisco Estabanell y Puntí i mare de D. Salvador, D. Antoni, D. Aleix i D. Francisco, un i altres estimats amics nostres als quins acompanyem en son just dolor, com també a donya Antonia Barolet i donya Teresa de Riera, filles polítiques de la finada.

Esposa model, mare carinyosa i bondadosa i caritativa per tothom, ha fet vessar sinceres llàgrimes la seva mort, no sols a sa família, si que també a tots els veïns de Centelles, de quins era molt apreciada.

Nosaltres al associarnos al general dolor, preguem a Deu per l'ànima de la difunta.

A. C. S.

NOTES

Tretze son tretze.—Molta gent té uua repugnantia invencible per el número 13.

Hi ha hotels que han suprimit de la numeració de les habitacions la xifra 13 perque cap viatjer volia acomodar-se en un quarto que portés aquest número fatídic (?).

La majoria del nostre municipi, que fá coses extraordinaries, are ha suprimit d'una plumada l'any 1913.

Els repugna el 13.

I, desenganyinse, 13 son 13.

En un manifest que, seguit dels noms dels regidors de la majoria, s'ha publicat, se extracta la recaudació per consums i matadero durant els mesos de Janer, Febrer i Mars en els anys 1910, 1912 i 1914.

¿No hi hagut any 1911?

¿Molt menys any 1913?

¿Perqué no publican lo ingressat en l'any 1913?

¿Perqué el 13 es malestruc?

¿O perqué la recaudació durant el primer trimestre del 13 va ser desastrosal?

En 1913 els liberals eran com avui majoria en el Municipi.

¿Perqué no publican lo recaudat en els tres primers mesos de 1913?

Tretze son tretze.

* * *

La retirada dels deu..... mil.—Xenofonte, general, historiador i filòsof grec, després de la batalla de Cunaxa - cinc segles avans de Jesucrist—va pendrer el comandament del exercit grec per a conduir-lo en el seu regrés desde Persia a Grecia, en la célebre retirada dels deu mil.

En Torras actuant de Xenofonte després de la desfeta de Cunaxa o siga de la última campanya electoral, ha prés la direcció de la majoria, i fá d'historiador de les gestes de la majoria municipal.

Aquesta, composta de deu individus s'ha refret de les comissions consistorials, i 'ls deu regidors retirats expliquen en un manifest la seva retirada.

La dels deu mil dirigida i historiada per Xenofonte es coneguda per «Anabasis» o la retirada dels deu mil.

La dels deu regidors historiada i dirigida per en Torras no se sab benbé si's titulará «Au-no-badis» o retirada de deu edils».

Que podran dir com aquells deu jitanos del quient andalús que van espantarse devant d'un sol home:

«Ez que también zeñorito ibamos zolos los diez».

* * *

Els defensors de Judas.—En Judas Iscariot, qual memoria fins avui, sense protesta de ningú, havia sigut execrada de tothom com a tipo de la mes baixa fellonia, deu estar de enhorabona. Al cap de prop de vint segles de sentirse no mes desprecis i mals noms, ha trobat qui'l defensa, qui veu amb disgust que uns quants nois cremin la seva efigie.

Segons llegim en un periódic de Barcelona, uns senyors regidors d'aquell Ajuntament, varen presentar la següent proposició:

«Que se acuerde haver visto con disgusto el acto realizado el sábado último, 11 del actual, por los niños asilados en la Casa de Caridad prendiendo fuego a un maniquí representando a Judas Iscariote y que de una manera gráfica ha sido publicado por un diario de esta localidad.»

Com ningú volia concedir cap importancia a tan estrambótica paoposició, un dels firmants volgué fer un grand discurs per a defensarla parlant de barbarie, de la Inquisición, de la civilización, de la coacción i altres acabats en on. Res, se veu que'l bon senyor portaba ja'l discurs estudiat per a defender tan importante asunto.

Que'n deu estar de content Judas, deu pensar:—Durant vint segles tothom m'ha maleit, el meu nom ha sigut execrat per tot lo mon, per tothom he s'gut el prototipo de l'enveja, del desagraiment i de la fellonia, pero are ja veig que'm surten amics, aixó canvia. ¡Batua Judas! debía dirse éll mateix. ¡Ves qui ho havia de dir! ¡Com progresa el mon! Per aquest camí encar puc esperansar que algun dia se m'aixequi un monument.—

Vaja senyors defensors den Judas, defensin al-

tres causes que aquesta l'ha estranyada tothom. Fins el mateix Judas, quan n'ha tingut esmentho ha estranyat i com qu'es tan mal agrait no'lsne sentirá grat, ni'ls ne dará gracies.

Ens creiem que'ls edils del nostre poble eren els que batían el recort en entretenirse amb tonteries, però veiem que alguns de ciutat encare 'ls guanyen.

* * *

Fa pocs dies tingué lloc a Teyá la inauguració oficial d'una Caixa d'Estalvis adherida a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis.

L'acte inaugural que se celebrá a dos quarts de dotze del matí en el teatre de *La Palma Teyanense* assistinhi nombrosa concurrencia, consistí en una conferencia que doná el Sr. Moragas i Barret explicant lo que son les institucions de estalvi i previsió, i'ls beneficis que la nova caixa pot reportar a n'els habitants de Teyá,

Foren moltes les persones que acabada la conferencia se dirigiren a la Junta Directiva de la nova Caixa en demanda de llibretes.

* * *

Acabats els treballs d'organització de la Caixa Dotal i d'Estalvis del Masnou s'ha senyalat el día 19 d'Abril per a l'inauguració de la mateixa.

Aquesta caixa qu'es exclusiva per a noies obres i criades ha sigut constituída per la Junta de Senyores de la Escola Dominical i funcionarà amb el caracter d'adherida a la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis.

Crónica de la Comarca

Mollet

Durant les Pasqües forem visitats per tres coros. Está clar qu'al dirne coros els hi fem un inmercut favor, pero, amb aixó acostuma a succeir lo que amb els duros sevillans, que molts no'ls distingeixen i fins certas personas que se les vantan de saberuts guapo guapo se'ls empassan.

De l'obra cultural, artistica i seriosa del gran Clavé no'n varem saber veure res.

Si el fundador dels coros Euterpenses tornés a la vida, estém segurs que a semblansa de lo que feu Jesús als mercaders del temple, a colps de batuta faria un estropici.

¡Els temps progresen, no hi ha cap dupte!

Avui serém visitats per un coro de Sant Martí, la sort vulga que 'ns tregui el regust.

◆◆◆

Dimars a la tarde fou enterrat el cadavre d'en Vicens Llargués i Falguera, qui abandoná aquest mon a la matinada del mateix día

Contaba'l finat sols disset anys, i, tant per sa bonica edat com per les apreciables dots personals que'l distingien, sigué sa mort molt sentida de lo que'n fou bona prova la gentada qu'acudí al enterro per a rendirli l'últim tribut.

A les moltes manifestacions de dol qu'ha rebut la familia Llargués, preguém hi junti la nostra ben sincera.

Sant Feliu de Codines

La mort traidora soptadament ens depara tristesas. Trista fou la nova que reberem el dijous passat, de la mort de nostre estimat amic en Josep Rosás Trias, pare del digne conceller d'aquest Ajuntament i volgut amic, Albert Rosás.

Era en vida el Sr. Rosás home d'acrisolada vir-

tut i posseit d'un enteniment que'l feya simpatic i agradable a amics i enemics.

Tot Sant Feliu plorarà a l'home honrat que's feu volguer considerablement desde'l sitial de Jutje municipal que ocupá durant quinze anys consecutius i'l silló presidencial de l'arcaldia que també desempenyá amb grand acert.

El dissapte passat tingué lloc l'enterro essent aquest una verdadera manifestació de dol en la que hi figuraban totes les classes socials de la vila.

Acompanyém a sa desconsolada familia en especial a nostre bon amic Albert Rosás en el sentiment i pena qu'esperimentan per la fatal desgracia (E. P. D.)

◆◆◆

El Diurne de Pasqua tingué lloc al *Circol de la Pau* un lluit ball, el que's vegé molt concorregut de joves i xamoses senyoretas. La banda del batalló de cassadors d'Alfonso XII vá estar molt ajustada en l'execució, per lo que mereix un aplauso, aixís com els organitzadors de la festa que obtinueren un éxit en sos treballs.

◆◆◆

En les eleccions parcials de Concellers es dona per descontat el triomf de la candidatura patrocinada per nostres amics. La part contraria vist que vá de *tropiezo en tropiezo* no sab on darla i es nota una fredor tan grand en els seus adeptes que fa presagiar una grand derrota,

Granollers

El dia 26 d'aquest mes festivitat Patrona de Catalunya Ntra. Sra de Montserrat, en l'Esglesia que li te aquesta vila dedicada, els P. P. Conventuals celebrarán la festa de tan excelsa Patrona amb els següents cultes

Al dematí a dos quarts de vuit Missa de Comunió General amb plática preparatoria.

A dos quarts d'onze Ofici Solemne amb sermó enaltint les Glories de nostra Patrona, el Rnt. Mossen Joan Nadal.

A la tarde a les sis funció amb exercisis propis de la diada, reserva, adoració de una reliquia de la Túnica de la Santíssima Verge i Benedicció Papal per a les Germanes Terciaries.

◆◆◆

Varis elements *politics* de nostra Vila tracten de fundar uu comité reformista. Veurém qui serà el quefe d'aquest nou partit, en nostra localitat.

Sabém que son tres (per are) els que pretenen tant desitjade quefatura.

Sabém que'l conseqüent polític Sr. Torras també cuina en aquest nou sufreginat. Ha fet ja alguna visita el Sr. Miró i Trapat no sabém si per a ferse éll quefe dels reformistes (lo que no estranyariem) o com se diu per a companyari a un altre senyor per a que sigués nomenat quefe i en pogués fer éll.

Ultimament se diu que ja hi ha que té comanda de fundar el comité reformista i aquest no es el patrocinat per el Sr. Torras.

◆◆◆

Durant el passat mes de Mars la sucursal que en aquesta Vila té la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, ha ingressat per impositcions d'Estalvi la important suma de 43 368 ptes. havent obert 31 llibretes noves.

Devant del creixent vol que va prenent aquesta sucursal, no podem per menys que felicitar als veins de Granollers i als dels pobles propers per haver sapigut compendrer les seves ventatjes, acudinhi a depositar llurs estalvis, i als fundadors d'aquesta sucursal de Granollers per havernos portat tant convenient com práctica institució.

Tip. de J. Joseph. — Granollers.

Destil·leria a vapor de Anissats i Licors Vins, Vermouts i Champanyes
del país i estrangers.Anís Faust :::
:: Coñac PareraDepositaris del R. A. C. de Catalunya:
Stock de pesseres per a Automòbils en Les Franqueses.**Blanxart i Maspons**

(SUCESSORS DE FELIP PARERA)

Fàbrica i Despaig en:
Granollers del Vallés

Fàbrica i Magatzems en LES FRANQUESES

PREMIATS:MADRID 1377.
PARIS 1878-1889.
BARCELONA 1888-1898
CHICAGO 1893.
VALENCIA 1910.

*****
 Fàbrica d'Aixarops i Horxates
 (Tònic refrescants)
CHAMPANILLA
 Gran estimulant digestiu
 *****
Agustí Fortuny
 (Sucessor de F.^{co} Fortuny)
 *****
 Representants únics ab diposit
 per a Granollers i sa comarca:
Blanxart i Maspons.
 *****

Anís Castells

-- Ilegítim destilat --

Recomenat per son gust
exquisit i fi**PAU RENOM**

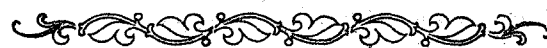
□ Mollet del Vallés. □

*Disponible***ARMERIA DE RAFEL PRADES**Escopetes, Marca "JABALI" * Rifles i Pistoles automàtiques.
Paller per a Armes i "Cielos" * PALMA, 35.
GRANOLLERS

Escultura decorativa * Balleus i baix-relleus en guix

ENGUIXAT DE SOSTRES I PARETS D'HABITACIONS
TOTA CLASSE D'ENMOTLLATS I DECORATS EN GUIX**LLUIS MONFERRER ALVARO**

Plassa de Verdaguer.-Granollers.

RELOTJERIA I PLATERIA

— DE —

Joaquím Cumella

Casa especial per a tota classe de compostures

PREUS REDUITS

SE COMPRA OR, PLATA I PLATINO

Palma, 37, Estanc · GRANOLLERS.

*Disponible***Els Adobs Químics.**Primeres materies: superfosfats minerals i orgànics.
Sulfat d'amoniac, nitrat de sosa, sals potàsiques, etc.*****
Guano*****
VallesáMARCA DE
FÀBRICA**Lluís Serra i Guardia**

Proveïdor de la "Comunitat de Primeres Materics" de la Federació Agrícola C. B.

Carrer Ricoma, n.ºs. 79 i 81. Granollers del Vallés. * REPRESENTANTS
a Catalunya, Balears i Aragó